

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

11783 Școl. 1910.

Notificare oficială.

Prin ordinul său Nr. 84,371/910 al ministru de culte și instrucțiune publică interzice întrebuintarea în școlile românești din patrie, a următoarelor manuale:

1. Carte de cetire pentru clasele 3 și 4 ale școlii populare, de Iuliu Vuia, Arad, 1905.

2. Carte de cetire, clasele V și VI ale școlii populare, de Iuliu Groșorean, Iosif Moldovan etc. Arad, 1907. Edițiunea I.

3. Curs practic de istoria Ungariei pentru școlile populare de Iuliu Vuia. Ediția a II-a îndreptată. Arad, 1907 și ediția a III-a, Arad, 1908, — și

4. Elemente de Geografie și Constituție pentru școlile primare de I. Vuia, Arad, 1906.

Ceeace se aduce la cunoștința tuturor organelor noastre bisericești-scolare, spre știre și conformare.

Sibiu, în 28 Octomvrie 1910.

Consistorul arhidiecezan.

Scandal în parlamentul belgian.

Cu ocazia deschiderii parlamentului nou belgian, eșit din alegerile sevășite în cursul verii, s'a întâmplat un lucru, care nu s'a mai văzut până acum în viața parlamentară. Opoziția a întrerupt pe regele Albert și l-a împedecat mai de multeori în rostirea mesajului de tron, cu care a deschis parlamentul.

Lucrurile s'au întâmplat astfel, că partidul muncitorilor din Bruxelles a înscenat o mare demonstrație de stradă, — la care au luat parte mii și mii de oameni, — în contra guvernului și a majorității parlamentare, în ziua deschiderii parlamentului. Intențiunea era, ca mulțimea să meargă la palatul regal și la parlament, dar a fost împedecată de poliție și miliție, care i-a oprit

drumul. A ramas deci, ca aceea ce nu a putut să facă mulțimea în fața palatului și a parlamentului, să facă în parlament ceea ce țin cu mulțimea, deputații socialiști.

Când deci regele Albert al Belgiei, — sosit în parlament însoțit de regina Elisaveta, de cei doi principii regali și de ducesa de Flandra, — a urcat tronul și a voit să înceapă cetirea discursului de deschidere, deputații socialiști, și senatorii de o părere cu ei, vre-o treizeci la număr, s'au sculat în picioare și au început să strige: „Disolvare”, și „Preindem votul universal”. În același timp s'au aruncat asupra tronului și asupra băncilor ministeriale mii de bilete, pe cari era tipărit: „Disolvare!” și „Vot universal!”

Scandalul a ținut cam un sfert de ceas, și numai după potolirea lui regele a putut să cetească mesajul de tron. Cum a terminat cu cetirea, a și părăsit parlamentul cu grabire, împreună cu regina, cu principii și cu ducesa de Flandra, indignat de cele întâmplate.

Manifestația aceasta, care probabil că va mai avea urmări, iarăși pe stradă, unde a fost începută, nu a fost îndreptată în contra regelui, prin urmare nu are ascuțit republican, ci a fost îndreptată în contra guvernului și a majorității parlamentare, cari usurpează puterea și o țin în mâinile lor, fără a reprezenta majoritatea populației din Belgia, ci numai minoritatea ei. Și lucrul acesta l-au spus și în parlament deputații socialiști, căci unul dintre ei a strigat în gura mare următoarele: „Contra Maestății Voastre nu avem nimica, ci contra guvernului Maestății Voastre, care reprezintă Vaticanul, nu poporul belgian”.

Pentru a înțelege rostul acestor cuvinte, trebuie să ne aducem aminte, că aproape de trei decenii domnește în Belgia partidul clerical, care împedecă orice înaintare reclamată de ideile și pornirile moderne

socialiste. Și se ține la putere partidul acesta clerical în urma votului plural, pe care voise să-l introducă și la noi guvernul coaliției, și care face în Belgia cu puțință, ca preoțimea catolică să aibă totdeauna pe partea sa majoritatea alegătorilor și să dispună de voturile lor.

Dar Belgia nu e o țară de analfabeți, cum ar fi a noastră bunăoară, ci are o populațiune cultă, care a găsit că și mijloace de a paralisa efectele nefericitei legi electorale, puse pe temeliile votului plural. De zece ani încoace partidul clerical nu mai dispune în parlament de majoritățile însemnate de mai înainte, ci numai câte de 12 voturi, apoi de 8, de 6, și acum numai de două voturi majoritate!

E ușor de înțeles prin urmare, că ceice au majoritatea populației țării pe partea lor nu vreau să mai tolereze majoritatea aceasta meșteșugită a clericalilor în parlament, ci cer cu insistență disolvarea parlamentului și introducerea votului universal, deci ștergerea pluralității.

Aici deci, în această neînsemnată și nenaturală majoritate de două voturi este de căutat isvorul manifestațiilor întâmplate în Bruxelles în una din zilele trecute, cu ocazia deschiderii parlamentului belgian, pentru că întru adevăr e revoltător și de tot supărăcios lucru să știi că doi oameni pot să paralizeze toate reformele însemnate, pe cari oamenii de inimă ar dori să le introducă în țară, spre binele și fericirea populației. Va da oare regele Belgiei ascultare dorințelor juste a celor care vorbesc în numele majorității adevărate a țării, ori va ținea și pe mai departe guvernul clerical la putere, cu majoritatea parlamentară meșteșugită de două voturi? Aceasta e întrebarea, pe care și-o vor pune toți iubitorii de progres și de respectare a drepturilor păturilor largi ale populației, iar răspunsul nu-l poate da decât numai regele Albert al Belgiei, prin măsurile înțe-

lepte, pe cari va trebui să le iee de urgență. Căci altcum se pot repeta în Belgia lucrurile, cari nu de mult s'au întâmplat în — Portugalia.

„Predică instructivă”.

Sub titlul acesta publică „Drapelul” din Lugoj, în numărul din urmă (119), următoarele șire, primite probabil din Sibiu:

„In Sibiu se vorbește încă mult despre predica I. P. S. Sale dlui Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu, ce a ținut-o Duminica trecută la adresa tinerimei școlare, dupăcum a luat notiță și „Telegraful Român” din 1 Noemvrie a. c. Nr. 113.

Și e firesc acest lucru, deoarece tonul predicii și este, ca să se vorbească despre ea, ba, să se și făptuiască în sensul ei.

Dar dacă predicii tinerimei școlare și stărui, ca ea să-și facă datorința la școală, să-și agonisească cunoștințe frumoase, să-și câștige atestate și diplome corăspunzătoare, ca să facă bucurie părinților și mai marilor ei, iar mâne-poi-mâne să ocupe cu demnitate locul bătrânilor, cum s'a întâmplat în predică, atunci credem, că morală bisericii creștine pretinde, ca acei tineri și bărbați, cari s'au silit și au satisfăcut datoriei lor la școală, să și fie considerați și apreciați în viața publică, bisericească, școlară etc.

Aici însă, să fim scuzați, că nu găsim consonanță între spusele și faptele I. P. S. Sale. Deoarece I. P. S. Sa, în pozițiile cele mai înalte din biserică ortodoxă-română de sub stăpânirea și cărma sa arhipăstorească, chiamă și pune oameni, cari ori nu și-au făcut datorința când au fost trimiși cu stipendii la învățătură și școli mai înalte, adică n'au făcut examene și nu și-au câștigat nici o diplomă, ori apoi nici că au mai fost de loc pe la școli mai înalte.

Unde remâne deci armonia între spusele și faptele Arhipăstorului bisericesc? Au doară pe această cale se întemeiază și se menține vaza și nimbul bisericii?

Noi observăm în plină bună credință, că spiritul timpului nostru cere altă armonie între spusele și faptele Arhierilor creștini.”

Ne surprinde, că astfel de păreri greșite pot să apară în „Drapelul”, organ de publicitate condus de dl Dr. V. Branișce, care face parte din toate corporațiunile noastre înalte bisericești, și astfel e pus în măsura de a ști, că în biserică noastră toate posturile, de jos până sus, vin în-

FOIȘOARĂ.

Concertul dnei Lucia Cosma.

— Dare de seamă —

Sibiu, 12 Noemvrie 1910.

Al doilea concert al doamnei Lucia Cosma, dat sibienilor în anul acesta, înseamnă un nou succes pentru concertistă și o mare mulțumire pentru publicul asistent.

Programa atrăgătoare și nouă a intrunit Vineri seara în sala dela „Unicum” o numeroasă și elegantă asistență, care a aclamat cu vioiciune toate punctele — șase cu totul — ale programei.

S'a început cu scena și aria Ofeliei din opera „Hamlet” a lui Ambroise Thomas. Ofelia, nebună, rătăcește dimineța în câmpiile cu flori, când ciocărlia e deșteaptă și soarele încă n'a răsărit. Mișcarea lui Hamlet vorbește cu florile sălbatice, le cântă de fericire și de jale, înainte de a muri pentru nefericitul prinț al Danemarcei...

Sopra noastră legeră, doamna Lucia Cosma, cu modulațiunile sale sigure, cu trilarile de argint, amuzat să tălmăcească surprinzător veselie neștiută și mai ales melancolia Ofeliei cu mințile pierdute.

Ca și la concertul din Martie, puterea de căpetenie a dnei Lucia Cosma, s'a manifestat și acum în executarea delicioaselor cântece (lied-uri), care vorbesc de noapte cu lucruri de lună (Modnacht de Schumann), sau în singurătatea pădurii, la un apus de soare, când departe, departe răsună încetșor preludiul de priveghitoare (In Waldeseinsamkeit de Brahms), iar cântecul acesta se mărește și trezește iubirile (An die Nachtigal de Schubert).

Au urmat apoi cântecurile populare, pentru mulți cevaș mai cunoscute, ale compozitorilor noștri Dima și Brediceanu: Măgur mugurel, Vino bade iar acasă și Știi tu bade ce mi-ai spus, — toate interpretate cu o rară îngrijire.

Dșpăra Ecaterina Pitiș ni-a cetit după aceasta câteva din poezule sale: vre-o trei bucăți lirice, pline de simțire, și o baladă. În primele versuri s'a observat oarecare emoțiune în glasul cetitoare; dar mai târziu poeta noastră, cu fața visătoare, sosită de sub umbra Tâmpiei, și-a redobândit siguranța în voce și mișcare.

Punctul următor, alcătuit din patru compoziții de Hugo Wolf, a continuat seria de „lieduri”: iubirea tănuțită (Verschwiegene Liebe), cântecul înflăcărat spaniol (In den Schatten meiner Locken), volența de țigancă la o răspântie, și la urmă o melodie delicată șagălnioșă pe un motiv italian. Dacă, în cântecele acestea

patru, concertista nu a pus totdeauna căldura și forța ce o reclamă unele părți ale compozițiilor, în schimb constatăm iarăși frumoasele pianissimo, purtate de o voce dulce, gingașă ca de metalul filiganei: tot acceia prețioase ce nu se pot uita curând.

Ultimul punct a fost: mândruța din basmele germane (Dornröschen, de Berta Bock), doriță (de G. Dima, cuvinte de Eminescu) și pastorală (de G. Bzet). În cea dintâi se cântă fata vrăjită de un Făt-frumos, cum își părăsește casă, tată și mamă, ca să fugă cu iubitul, — și ea să regrete foarte repede fapta sa, plângând pe urma unui trecut, care n'o să revină nici odată. Dorița, cu melodia măestrului Dima, suspină după armonia cordului, în blândă batere de vânt și în căderea florilor de tei, aproape de singuratece isvoare... În sfârșit pastorală lui Bizet conține, ca text, israh ceva asemănător cu poveștile și doinele poporului românesc: Flăcăul cioban, hălind primăvara pe deal, își aude ciobăncuța cântând, și i strigă mândrei de departe: „Lasă-mă, fă, să-ți far o gură!” Iar fata răspunde flăcăului:

— „Gurița nu mi-o fura,
Că ți-o dau, bade, așa!”

Programa concertului al doilea al doamnei Lucia Cosma a fost, prin urmare, nu numai nouă, ci și întocmită cu iste-

țime evidentă, constituind o întregime armonioasă până la sfârșit.

La succesul concertului a contribuit se înțelege și concursul discret și binevoitor al dlui Wendel-Hammerstedt, director de muzică în Sibiu. Dl Hammerstedt a însoțit la piano toate piesele cântate.

Atât doamna Lucia Cosma, care a dat două suplimente, cât și domnișoara Ecaterina Pitiș, care de astădată în modestia sa prea mare nu ni a dat, au obținut, pe lângă aclamațiunile unanime, și câteva admirabile buchete de flori.

Publicul, părăsind sala concertului, s'a depărtat sub impresiile unei seri, în care s'au sărbătorit plăcerile curate ale artei.

eh.

Vorbe înțelepte.

Pe-omul din afară îl poți cunoaște într-o zi; dar pentru studiarea și cunoașterea omului din lăuntru îți trebuie ani mulți.

*

Înțeleptul care tace, vorbește mai mult decât nebunul, care vorbește într-una.

Când vezi că dușmanul tău se apropie de tine cu smerenie, blândețe și veselie, ferește-te de el, pentru că gânduri rele se frământă în creierii săi.

deplinite prin alegere, nu prin denumire. În pozițiile înalte din biserică noastră deci nu I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan, ori alt Arhiepiscop, cheamă și pune oameni, ci corporațiunile legale bisericești: consistorul sinodal, și congresul, poartă de multeori chiar în contra voinței Arhierului. Iar despre corporațiuni întregi, — compuse din aceeace avem mai bun, — credem, că totuși nu se va putea spune, că ar chema și ar pune în poziții înalte bisericești-scolare oameni nevrednici, desconsiderând pe cei vrednici și cu pregătiri înalte. I. P. S. Sa nu are dreptul să dispună singur, și nici nu dispune, decât numai asupra personalului de manipulație, asupra canceliștilor consistoriali, iar pozițiile acestora nu vor fi doară din cele „mai înalte” în biserică noastră! Dacă domnii dela „*Drapelul*” cunosc totuși cazuri, ca cele atinse în comunicatul lor, îi rugăm să ni le comunice și nouă, spunându-ne, cari sunt oamenii chemați și puși fără vrednicie de I. P. S. Sa, ori de alt Arhieru, în pozițiile cele mai înalte din biserică ortodoxă-română, pentru că noi nu-i cunoaștem? Iar dacă nu-i numesc, rămâne, că s'a afirmat ceva în coloanele ziarului lor, ce nu poate fi dovedit, fiindcă nu corespunde adevărului.

Ce se atinge de *predica instructivă*, care, cum vedem, încă poate forma obiect de nemulțumire, notăm, că ea a fost improvizată. Văzând I. P. S. Sa ordinea frumoasă în care intră în catedrală numărul din Sibiu, sub conducerea catihetilor săi, văzând fețele tinere, sănătoase și îmbujorate, s'a însuflețit și a cuvântat tinerimei, dându-i sfaturi și învățături părintești, foarte prețioase. Despre faptul a-celasta s'a luat notiță în ziarul nostru fără știrea I. P. S. Sale, dar totodată și fără a ne gândi, că se va găsi cineva, care să se împedecă în într-o predică.

Din protopresbiterate.

Conferență preoțească în tractul Făgăraș.

Preoțimea tractului Făgăraș s'a întrunit în conferență anuală în *Rădăușor*, un sat numai la un pas dela Făgăraș pe ziua de 21 Octomvrie a. o.

Fiind în noaptea ce-a premers conferenței vreme foarte urâtă, aproape ne îndoiam, că va fi cine discuta. Dar de oătră ziua luminându-se, au ținut să fie de față 29 preoți, iar din 13 absenți, s'au acceptat scuzele pentru 7 preoți, iar 6 n'au prezentat souze.

Serviciul divin s'a făcut în biserică de curând renovată. Răspunsurile la liturghie le-a dat un cor de țărani, iar parohienii, deși era zi de lucru au ținut să vină mulți la biserică. Ce păcat că nu-i biserică pictată! Se pare că Rădăușorii au mult zel pentru casa Domnului, și cum se arată a fi în stare bunică, ar putea să-și picteze biserică. Că doară nu-i zor să se zugrăvească de arândul chipuri de sfinți, ca astfel să coste prea mult, ci ar putea fi câteva icoane pe boltitură, deasupra nații bisericii, una asupra podișorului și două pe pereții nații. Între aceste icoane câmpul ar putea fi zugrăvit ca cerul înstelat și în felul acesta ar face biserică o excelentă impresie.

Așa simplu pictate, am văzut câteva biserici și — le stă foarte bine.

Desbaterile conferenței s'au ținut în școală, — înainte confesională, acum din a cui vină, nu știu (fi-va că-s două confesiuni?), comunală — în două ședințe, una dela 10—1, a două dela 2—5 oare.

Protopresbiterul N. Borzea în cuvântul de deschidere vorbește despre *demnitatea preotului*, care în vremea din urmă — fără nici o vină, — a ajuns ținta multor atacuri gazetărești. Constată, ca preoțimea noastră nu se îmbulzește în viața publică la pozițiile acelea, de unde ar putea să ajute mult cauzei bisericești și școlare (dacă nu o sprijinesc și ceilalți intelectuali! Nota Coresp.), și unde alții — a-deseori destul de nevrednici — se îmbrăncesc fără nici o jenă. Apelează la preoțime să-și facă datorința și în această direcțiune.

După obicinăile formalități de constituire de birou, vine discuția asupra serviciului și predicii, cetirea rezoluțiunii consistoriale asupra conferenței din anul trecut, alegerea comisiei pentru statorirea programului conferenței viitoare, toate la rând, după ordinea de zi; pâr. D. Purece, face referadă asupra rapoartelor intrate dela preoți. Din acestea ar fi fost să aflăm multe lucruri bune ori rele, în legătură cu activitatea preoțească, — păcat, însă, că s'au trimis așa de puține rapoarte, încât conferența s'a văzut îndemnată să hotărască pedepse, dacă se vor mai repeta astfel de neglijențe! S'a zis, însă, și a-celasta, că de data aceasta mai mulți preoți nu

și-au înaintat rapoartele, pentru că n'a fost îndestulătoare publicarea conferenței.

Cu mult interes s'a discutat asupra temei, propuse de pâr. N. Clonța „Indigitații la mărturisire”. Era și natural, de oarece ea oferă mijlocul cel mai sigur pentru îndeplinirea chemării preoțești. Din discuția asupra acestor teme, conferența reasumă următoarele învățăminte: 1. Pentru ca taina mărturisirii să fie ducătoare la scop, preotul trebuie să-i pregătească pe credincioși. 2. Pentru întrebările de pus nu se pot face șabloane, ci la acestea preotul se orientează după om. 3. Drept canon se pot dicta rugăciune, mătării, jertfe pentru biserică și slujbe, dar față de cele din urmă să fie preotul cu băgare de seamă, ca să nu cadă în prepus de egoism.

Între alte rezultate ale conferenței, ca mai însemnate amintesc hotărârea de a se organiza o bibliotecă preoțească tractuală. S'a mai exprimat dorința de a se egala dotația preoțească și de a se căpăta bilete de tren cu preț de jumătate. Cât pentru așa zisa „Organizare” a preoțimei, nici un preot n'a aflat-o de interes să vorbească despre ea conferenței.

Iar față de „ocoșelile” publicate în „*Tribuna*” în Nr. 217 a. o., conferența își exprimă sentimentele de rezervă, iar pe autorul ascuns supt pseudonimul „Spada” îl privește de un om vrednic de compătimire. Și cum să nu?! Căci de multă carfe, nu mai știe nici „*Tatăl nostru*” dumnealui! Iți dă mereu cu „cultura”, cu „arta” cu „estetica”, că pare a fi suferind de boala lor, — precum cel bolnav de gălbănare, le vede toate lucrurile în galben. Admiră și pictura lui Smigelski, dar cea ce l-a inspirat, nu-i nimica. Doară dacă formele cultului și chiar toate serviciile bisericești noastre nu le înțelegi, ce-i mai ușor, decât a zice, că nu sânt vrednice de nimica? Atâta concluzie logică poate face orice om „cult”, fie chiar și cel mai din urmă!

Mă mir, însă, cum „*Tribuna*”, o foaie zilnică, în fruntea căreia stă, cum se afirmă, Dr. Nicolae Oncu și P. C. S. Protosin celul Ciorogariu) publică atâtea insulte și nimicuri fără nici o observare!...

Conferența anului viitor se va ține în Galați.

Valeriu Literat
paroh, notar al conf.

Conferență preoțească a tractului Iliia.

Abia s'au strecurat câți-va ani de când „*intâiu chematul*” Arhierul nostru — care nu scapă nici o clipă de-a folosi turmei sale — văzând primejdia care amenință biserică, prin slăbirea simțului religios, prin încuibarea concubinzelor și i-virea atâtor secte distrugătoare; prin circulare întâi sfătuește apoi demandă, că preoțimea să se adune în soboare și chibzuind serios asupra curentului ce primejdiește biserică vie și cu ea viitorul preoțimei, întrunindu-se reciproc în soboarele, numite conferențe, să caute însași mijloacele mai eficace, prin cari s'ar putea mântui și apăra biserică și prestigiul preoțimei. De câte ori nu-l auziam accentuând: „De nu grijii de turmă, nici de voi fi mei nu va mai fi de lipsă”. — Și mulțumită acestor ordonanțe de adevărată dragoste părintească, se și vede rezultatul, și să-măntă aruncată în pământul roditor, începe a-și aduce roadele însutit. Preoțimea înțelegând glasul vremii, înainte cu stegarii generației mai tinere, se pune pe lucru și vedem înflorind când iei când colo instituțiunile noastre bisericești și culturale. Chibzuia rea și neorientarea cari pân' aci erau norme în afaceri bisericești și de interes obștesc, se schimbă în cunoștințe înalte și vederi largi pentru muncă serioasă în via Domnului.

De o consolidare a preoțimei (nu de a pâr. Voniga) nici vorbă nu putea fi. Ba în urma ivirii curentelor primejdioase poporul se înstreinează de biserică, se desbină de al său și când răul începe a prinde rădăcini, vine conferența cu mulțime de arme și fiște care își alege arma cu care se crede mai dibăcia a lupta.

Și preoțimei noastre din tractul Iliia i-a rezervat soarta teren întins de luptă. În lăuntrul contra patimilor obiceiurilor rele, în afără contra dușmanilor externi ai bisericii, contra fariseilor. Valurile luptelor electorale politice abia se liniștesc, când se și ivesc neguțătorășii politici cari usând de încrederea poporului blând, prin făgăduințe vagi, îl târăsc în moirila naționalismului fals, desbăerându-l de adevărații sei conducători, de preoți și în buimăceala asta dânzii fac „geschäfft” național. Trei ani de muncă a costat preoțimei să clarifice și să convingă poporul de situație, în care fără voe a căzut.

Conferența ținută în 9 Oct. în parohia Burjuc încă a fost o dovadă, că preoțimea înțelege glasul timpului. La toate punctele din program a participat la discuție cu mare interes.

Serviciul divin îl oficiază 5 preoți, la finea căruia pâr. C. Popovici cetește poporului — nu tocmai număr, că erazi de lucru — predica ocașională instructivă, despre ținerea sărbătorilor. Predica e ascultată cu multă atențiune, cu toate că dupăcum s'a accentuat mai târziu, efect cu mult mai mare producea, rostindu-se. După terminarea serviciului divin, la dorința generală pâr. T. Motora cetește poporului tema: „*beția și urmările ei*”. Tema fiind alcătuită cu multă dibăcie, și ilustrată cu exemple convingătoare e ascultată cu mare atențiune. Autorului se exprimă mulțumită pentru bunăvoință.

Apoi se retrage colegiul preoțesc în școala comunală, în localul destinat pentru ținerea conferenței, unde pâr. ppresbiterul d. Zevedeu Murășan prin alocuțiunii frumoase îndemnând colegii la muncă deschide conferența.

Asupra modului cum s'a săvârșit serviciul divin mult nu se discută. În genere a fost săvârșit cu demnitate. Părerile difer numai în ceea ce privește unele forme externe; precum, ridicarea mânilor, deschiderea ușilor etc., dar la acord nu se ajunge, în urma cărora se exprimă dorința generală, ca Preavenerabilul Consistor să elaboreze un tipic general în care să fie precisate și formele externe acceptabile, iar acest tipic să fie obligator pentru întreaga preoțime. Serviciul divin în felul acesta se crede a ajunge la uniformitate.

Ordinele P. V. Consistor arhidieceșan se iau spre știință, fiind în mare parte cunoscut, după cari urmează cetirea rapoartelor referitoare la căsătoriile nelegitime. Unii raportează verbal. Din toate rezultă că măsurile luate și practicate duc la rezultat, dacă se fac cu destulă precauțiune, la din contră produc reacțiune cu mult mai deastroasă și nevindecabilă.

În colori cu mult mai senine se prezintă rapoartele parohiilor despre activitatea desvoltată în cursul anului. Mulți dintre preoții mai tineri au făcut demersuri în parohiile lor pentru înființarea de fonduri bisericești, însușiri economice etc. Imi rezerv o altă ocașiune pentru a arăta vrednicia la locul său.

Urmează raportul comisiei de trei constatătoare din preoți: R. Iacob, I. Badoiu și I. Opresan, cari arată cumcă serviciile divine oficiate de mai mulți preoți și aranjate în parohii în conformitate cu concluzul conferenței anterioare, cu scopul de a întări credința în popor, de a-l îndupleca la săvârșirea de fapte morale de a-l da indemn pentru sprijinirea așezămintelor noastre culturale, de a-l prevedea prin prelegeri practice cu îndigitații în cele economice, și în urmă de a sări și fraților colegi într'ajutor într'u realizarea unei porniri folositoare bisericii și neamului, — s'au dovedit de acțiuni nărețe. Momente de plăcută elevare sufletească te cuprindea văzând poporul alergând din satele vecine, proesiunile erau îndeplinite cu cea mai mare solemnitate, iar prediciile ocașionale, prelegerile ținute în graiul său, cum îi tind nutremântul necesar.

Ne servia spre liniște sufletească auzind din gura poporului: „*Vezi, totuși popa e care ne învață pe noi, și nu domnii dela oraș*”, — și văzând cum se întoarce iarăși la adevăratul său păstor, care nu este năimit, ci poartă grije de oi.

Rapoartele se iau cu plăcere spre știință cu adausul de a se practica și în viitor.

Dintre propunerile făcute remarcăm pe cea a pâr. Motora, prin care stăruiește, că preoții să se salariseze egal din partea statului, la fondul de pensuni să aibă drepturi egale cu toții, fără deosebire de pregătirile unuia sau altuia.

Urmând la ordinea zilei hotărârea localui pentru conferența viitoare pâr. I. Luchu invită colegiul preoțesc la Cărmăzinești, ceea ce se și primește.

Eshaurindu-se astfel programul, pârintele protopresb. mulțamește preoțimei pentru ordinea susținută în cursul desbaterilor, pentru interesul cel viu manifestat față de obiectele pertractate și între vii aclamări înch de ședința la 2 ore p. m.

Masa bogată a pâr. C. Popoviciu aștepta oaspeții obosiți, unde doamna preoțească ne a servit un prânz gustos. La friptură pâr. ppresb. închină întâiu pentru sănătatea Eșo. Sale metrop. Ioan Meșanu, apoi pâr. Ioanichie Opresan pentru întineritul în luptă protopresb. Z. Murășan, I. Olariu pentru doamna casei, I. Budoiu pentru oaspeți.

Era la orele 5 și jum. când amurgul serii a chemat pe fiecare la ale sale.

Unul dintre cei prezenți.

Stipendiu de călătorie.

Magistratul orașului Sibiu nu pune cu data 7 Noemvrie c. Nr. 12315 în vedere, că va acorda (va da) pe anul 1911 un stipendiu de călătorie de 400 cor. din fondul „*Francisc Iosif*”, înființat de orașul liber reg. Sibiu într'u eternizarea datei suirei pe tron a Maestății Sale.

La acest stipendiu pot concura tineri meseriași fără deosebire de naționalitate și confesiune, cari au absolvat cu succes eminent școala învățăceilor meseriași, sau o școală de specialitate, și cari voesc a-și înmulți cunoștințele în străinătate.

Unul și acelaș competent poate fi considerat de 2—3 ori, dacă va dovedi, că cercetează o școală de specialitate în meseria sa, sau dacă dovedește cu un atest vrednic de credință, că timpul l-a folosit într'u perfecționarea sa.

Cereri scrise ca mâna proprie și în regulă documentate sunt a se înainta magistratului amintit cel mai târziu până la 23 Noemvrie n. c.

Atragem atențiunea meseriașilor noștri asupra acestui concurs.

Sibiu, 11 Noemvrie 1910.

Comitetul „*Reuniunii sodalilor români din Sibiu*”.

Vic. Tordășianu
prezident.

Stefan Duca
notar.

Să fie lumină!

Primum dela dl Iuliu Vuia scrisoarea următoare:

În rubrica noutăților a nr. 106, ați binevoit a mi adresa o întrebare asupra unui pasaj din discursul meu presidential. Pentruca on. public să-și poată face o idee clară asupra bunelor și curatelor mele intenții, era de dorit ca on. redacțiune să reproducă în întregime acel discurs.

Întreținând Dv., fie-mi permis acum a reproduce cel puțin pasajul trei al discursului meu, în care am tractat despre conștiința vredniciei dascălești: „3. Conștiința învățătorului consistă în respectul care-l are față de autorități și în acel respect, care-l așteaptă din partea lor.

„Este nedemn pentru un învățător a nu aprecia bunel intenții ale superiorilor săi și cu atât mai nedemn e, când învățătorul nu simte durere în inima sa, când este tractat în mod nedemn. Să avem respect față de toate dispozițiunile legale ale superiorilor noștri, dar să nu ne lipsească tăria bărbăției de a protesta cu energie, atunci când suntem jigniți în dreptățile noastre și tractați în mod nemeritat.

„Nu veți putea însă, iubiți colegi, aștepta respectul societății omenești atunci, când înșivă, prin conduită nedemnă nu veți respecta statu', din care faceți parte.

„Fiți cu respectul cuvenit superiorilor voștri, dar faceți să înțelegă, când e necesar, că umilul purtător de cădelniță s'a înmormântat împreună cu generația trecută a statului învățătoresc.”

Ultimul pasaj a fost rău interpretat din partea unor cerouri. Pentru linișirea acelor, țin se dau aceste lămuri: Toată suflarea românească, care a urmărit cu atenție trecutul școalelor noastre, va cunoaște și rolul de tristă amintire, care l-a avut umilul purtător de cădelniță, cantorul modest al vremilor apuse, care făcea pe atunci pe luminătorul satelor noastre.

Astăzi laudă vrednicilor noștri înaintași, avem o generație de învățători conștite de misiunea ei apostolică, care — în consecință — nu mai reprezintă starea de umilință a culturii românești.

Iată rostul cuvintelor mele din acel pasaj. Că am apelat la sentimentul demnității omenești a fraților mei și am pretins a avea tăria bărbăției de a și espune în sinceritate dorințele, ba chiar de a și protesta când e jignită în drepturile sale ori e tractată în mod nedemn, cred că nu am păcătuit de loc.

Eu prin cuvântările mele am ținut să fac educația statului nostru învățătoresc. Am dat pururea Căsarului și lui Dumnezeu ceea ce le compete, am cultivat totdeauna în învățătorime alipirea neștrămutată către biserică și neam, și în vederea vremilor grele — am ținut să cresc din generația tinăra oameni integri, bărbăți capabili de a rezista timpurilor, luminători cari țin la demnitatea neamului lor.

Eu ord că nu este de loc în interesul obștesc al neamului de a suprima dureri și dorințe legitime. Cei chemați să nu-și uite clasicul adevăr, că abuzând, morală și natura se va răsbuna mai curând ori mai târziu.

Oameni fiind și superiori, nu este esolușă posibilitatea, ca induși fiind în eroare să greșescă. Și apoi în atari oasuri fie-ne permis a căuta remedii de îndreptare,

Asigurăm pe ven. noastre autorități, că noi suntem conștii de greutatea vremilor, dovadă tocmai memorialul reuniunii noastre adresat măritului congres pentru susținerea caracterului școalelor noastre.

Caransebeș, 3 Octomvrie 1910.

Iuliu Vuia
inv. dir. emer.

Nota redacției. Lămuririle date de dl Vuia în-
lătură bănuiala noastră. Ar fi de dorit ca dl Vuia
să vorbească altădată mai clar din capul locului.

NOUTĂȚI.

Dar regal. Regina Elisaveta a României a trimis Metropolitului Pimen în Iași două acoperăminte pentru sfântul potir, lucrate de Majestatea Sa. Aceste acoperăminte, de o mare valoare artistică, sunt destinate unul pentru biserica Trei Ierarhi și altul pentru biserica Sf. Nicolae Domnesc din Iași, de curând restaurate și sfințite. Pe unul sunt brodate cuvintele: „Sus să avem inimile!” Mitropolitul Pimen, pătruns de recunoștință pentru frumosul dar cu care Majestatea Sa a înzestrat bisericile monumentale din Iași, le-a sfințit, și le-a expus în biserica mitropolitană, ca pe niște odoare vrednice de admirat.

La pensie. Judele înaltei curii regeste, domnul Toma Dogariu, a fost trecut la pensie, în urma cererii proprii, decorat fiind din acest prilej cu crucea de cavalier al ordinului leopoldin.

Promotie. Sămbătă au fost promo-
vați doctori în medicină, la universitatea din Budapesta, doamna Lia Moga și dl Ioan Moga, copiii doamnei Ana Moga și ai regretatului Dr. I. Moga, fost medic în Sibiu.

† **Ioan Cionca.** Înregistrăm cu părere de rău încetarea din viață în mod subit și în etate de 60 ani, a compatriotului nostru Ioan Cionca, profesor de limba română la școala comunității evanghelice din București. Decedatul a fost primul profesor, dela care a învățat limba română Alțeta Sa Regală principele Carol al României. Seriu zărește din București, că Alțeta Sa a fost foarte adânc mișcat, când a auzit vestea morții fostului său profesor, care punea atâta inimă pentru a-l învăța dulcea limbă românească și iubirea de patrie. În mormântarea regretatului profesor s'a făcut Vineri, la orele 3 d. a. cu onorurile cuvenite. Odihnească în pace!

Intregire. Primim următoarea scrisoare: Prea on. dle redactor! În raportul meu despre sfințirea bisericii din Orminda, apărut în nr. 111 a. c., din greșală de penă a rămas neamintit toaștul părintelui George Drăgan din Băița, ținut în onoarea P. C. Sale dlui protosinel Dr. Eusebiu R. Roșca, mandatarul Excelenței Sale Arhiepiscopului și Mitropolitului Ioan. Vă rog deci a face această întregire, cerând respectuos scuze celor interesați. Sorocafa, la 12 Nov. 1910. Cu stimă: G. Simedrea, preot rom. gr. ort.

Hymen. Doamna Maria David, din Săbeșul-săseso și dl Dr. George Cornel Lăbonțiu, avocat în Caransebeș, își anunță cununia care se va ține luni în 21 Noemvrie n. c., la 3^{1/2} ore p. m. în biserica gr.-or. din Sebeșul-săseso.

Un turneu artistic. Dra Cella Delavrancea, bine cunoscută publicului sibian, a concertat în Viena, Dresda și Lipsa și a provocat pretutindeni entuziasmul asistenților, cari au sârbătorit și aclamat pe artista română. Acest turneu artistic este pentru toți Românii o mândrie națională.

Avis. Reuniunea română de muzică își începe probele acum Miercuri în 3/16 l. c. la 5 ore p. m. în sala dela școala centrală. Membrii activi, precum și acei ce vor să intre ca membri activi sunt rugați a se prezenta în număr complet la probă. (Comitetul).

Se scumpește tutunul. Presa vieneză este informată, că se vor urca prețurile tutunului atât în Ungaria, cât și în Austria. Proiectul de buget ungar pe 1911 prevede din monopolul tutunului zece milioane coroane mai mult, decât în anul precedent. Țigările comune se vor scumpi cu un ban, țigările mai fine: trabuco, britanica, regalitas vor fi mai scumpe cu doi bani. Prețurile cele nouă vor intra în vigoare cu 1 Iulie 1911. Până atunci publicul poate să-și cumpere, cu prețurile vechi, rezerve mai mari. Tutunul, pe viitor, se zice că va fi de o calitate mai bună.

Leacul Ehrlich în Academia Română. Profesorul Dr. Marinescu a vorbit cu însuflețire la Academia Română despre valoarea preparatului 606 al lui Ehrlich și despre însemnătatea acestui leac, care combate microbul sifilisului fără să atingă organismul. Savantul român este de părere, că doctorii francezi n'au apreciat de ajuns valoarea noului preparat, și că acest leac cu timpul se va perfecționa tot mai mult, dând naștere la descoperiri noi.

Invenție. Funcționarul de poștă Wegmann din Seghedin a făcut o invenție sensațională, cu ajutorul căreia se poate telefona din trenul aflat în mișcare.

† **Dionisiu Truța,** paroh gr.-or. în Țelna, tractul Alba-Iulia, a decedat după lungi și grele suferințe, împărțit fiind cu sfintele taine, în 27 Octomvrie, v. la 7 ore p. m. în al 56-lea an al etății, al 30-lea an preoției și fericitei sale căsătorii. Rămășițele pământești ale defunctului s'au așezat spre vecinică odihnă în 30 Octomvrie st. v. 1910 la ora 1 p. m. în cimitirul bisericii noastre din Țelna. Odihnească în pace!

Rectificare. Onorată redacție! Vă rog să dați loc următoarelor șire: În anunțul despre constituirea societății „Petru Maior” publicat în ziarul dvoastre am fost înșirat și eu printre membrii comisiei literare. Cu toată că i-am atras atențiunea, societatea nu-și ține de cuviință rectificarea greșelilor proprii. N'am fost și nici nu vreau să fiu ales în nici o slujbă la societatea „Petru Maior”. Ca să-ți câștigi experiențe triste și să te desiluzionezi, e destul un an. Iar prin anul acesta am trecut. Budapesta, 13 Nov. 1910. Vasile Stoica.

Opreliștea ministerială de sub Nr. 84871/1910 se referă numai la ediția din 1905 a Cărții de citire cl. 3 și 4 de I. Vuia și la ediția din 1906 a Geografiei și constituției de R. Vuia, ediții cari nu erau aprobate de minister. Din Hivatalos Közlöny Nr. 21 dela prima Noemvrie se poate convinge ori și cine, că aici e vorba numai de edițiile citate, căci pe când pe pag. 334 oprește ediția II și III din istoria Ungariei, pe pag. 335 aprobă ediția VI din istoria Ungariei. Caransebeș, 12 Noemvrie 1910. Iuliu Vuia.

Reclădire. Guvernul italian va da o sumă de 20 milioane lire pentru a reolădi orașele dărâmate Messina și Reggio. În acelaș scop se vor mai folosi 50 de milioane lire, prețul valorilor găsite între ruine și nereclămate de proprietarii lor.

Teatru în Viștea de jos. „Reuniunea pentru biblioteca populară” din Viștea de jos, invită la producțiunea teatrală, pe care o aranjează în favorul „zidirei unui local de teatru” Luni în 8/21 Noemvrie 1910 (ziua arh. Mihail și Gavril), în localurile „Ospătăriei Șandru”. Începutul la 7^{1/2} ore seara.

Căsătorie romantică s'a făcut săptămâna trecută la unul din oficiile de matriculanți din Budapesta. Mireasa era unica fiică a marelui proprietar Tornaliyay, iar mire era un oare care Iosif Sobonyay, de meserie — vizitiu. Părinții fetii s'au opus mult timp la căsătoria aceasta. În sfârșit mama rămasă văduvă n'a mai putut rezista și s'a învoit la căsătoria fiicei sale cu fostul său vizitiu. La ceremonia cununiei n'a luat parte nimeni din rudeniile romanticei mirese.

Bancă nouă. Primim spre publicare următoarele: „În scopul înlăturării creditului țărănesc, la dorința mai multor frunțași, am hotărât înființarea unei reuniuni de păstrare și credit ca însoțire, sub numele ce se va decide în adunarea generală cu sediul în comuna Ciachi-Gârbău. În scopul acesta invităm și convocăm pe toți domnii, cari se interesează de această reuniune și doresc să intre ca membri, la adunarea de constituire, ce se va ține în 23 Noemvrie 1910 la orele 10 a. m. în localitățile cafelelei „Corona”. Ciachi-Gârbău, 8 Noemvrie 1910. Dr. Victor Gzel avocat. I. Andreiu v. protop.

Rugare. Onoratele oficii parohiale, cari au primit apelul nostru Nr. 85/910 pentru ajutor la edificarea școalei, și încă nu au putut răspunde, le rog cu dragoste frățască, să binevoiască — cu posibilă grabă — a ne retrimită listele de colectare cu orice rezultat, — pentru ca față de ceie ne-au mângâiat — între marginile posibilității cu binevoitorul sprijin, să nu întârziem a le aduce cuvințioasă mulțumită pe calea publicității. Oficiul parohial gr. or. din Valea Balzului la 26 Octomvrie 1910. Nicolau Cristea paroh.

Mulțămită. Reuniunea meseriașilor și comercianților „Andreiana” din Sebeșul-săseso a donat la Fondul pentru zidirea bisericii a III din Sebeș întreg venitul curat în suma de 140 cor. avut dela o producțiune teatrală. În numele comitetului parohial ort. rom. din Sebeșul-săseso, aducem harnicei reuniuni sincere mulțumite. Sebeșul-săseso, 22 Oct. (4 Noemv.) 1910. Ioan Tincu president. Ioan Pavel notar.

La fondul Dr. D. P. Barciannu pentru ajutorarea celfelor (sodalilor) fără de lucru, al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”, au mai dăruit: Paul Iovescu, cas-sar penzionat, 40 bani; Gregoriu Iovescu, c. și r. major, 30 bani; Timotei Popovici, prof. semin., Victoria Popovici, inv. și, Eugenia Tordășianu, prof. și Călina Dimitrievoici n. Iovescu (Buzău), câte 20 bani; Miorica Tordășianu, Roma Șuluțu, Genița Derlean și Victor Tordășian, prezidi. câte 10 bani.

Fostul șah al Persiei în călătorie. Mohammed Ali Mirza, fostul șah al Persiei, însoțit de trei femei, de trei copii și de o mică suită a sosit la Viena, unde va rămânea o săptămână. De aici va pleca în Franța. În Viena șahul locuiește în zece odăi ale unui hotel. Femeile sale sunt atât de îmbrobodite la față, încât abia li se zăresc ochii.

Formalități americane. Nu de mult s'a prezentat într'un oraș american la ofițerul stării civile o tină răpăche. Funcționarul era tocmai să plece în ceva afacere importantă; mirii însă i-au declarat că nu pot să aștepte nici oinci minute, ci pretind să fie imediat cununăți. Indată își arătară atele; funcționarul neavând încotro, le privește și zice: „Dați-vă mâine! Bărbat, — soție! Doi dolari!” — Noii căsătoriti plătesc, ofițerul dispăre și căsătoria este legală deplin.

Hotel luxos în Madrid. Scriitorul francez Teofil Gautier întorcându-se pe la mijlocul veacului trecut dintr'o călătorie făcută în Spania a scris o carte, în care dă turiștilor sfatul următor: „Dacă veți călători în Spania, să vă luați cu voi neapărat saltea și câteva vase de bucătărie, altfel nu veți prânzi și nu veți dormi”. — De atunci și până astăzi stările spaniole au făcut un progres considerabil chiar și în ceea ce privește hotelurile. În zilele acestea s'a deschis în Madrid hotelul Ritz clădit de o societate care își are hotelurile sale bine cunoscute în Londra și Paris. Noul hotel este în felul său cel dintâi în Spania întregă. Are opt etaje, cu 180 de odăi mari și bine aranjate și cu o sută odăi de baie. Mai are grădină de iarnă, sală de concert și sală de cetit. Aranjamentul interiorului s'a cumpărat din Franța și Anglia. Hotelul a fost ocupat îndată la deschidere aproape întreg.

Iarăși Cook. Încercarea exploratorului Cook de a se reabilita în opinia publică, n'a reușit. Învățatul danez Knut Rasmussen, care și acum se găsește în Grönlanda, prin mijlocirea unui om din partea locului a întrebat pe eschimoșii lui Cook privitor la călătoria polară. Eschimoșii aceștia doi, despre cari Cook afirmase că împreună cu dânsul au ajuns până la polul nordic, au mărturisit, că nici ei nici Cook n'au fost la pol. Acelaș lucru îl spune într'o scrisoare și preotul Mort-nusen, care trăiește pe o insulă aproape de Grönlanda. Preotul numit a vorbit cu cei doi eschimoși, cari au recunoscut că au însoțit pe Cook în direcțiune nordică, însă n'au pătruns decât o cale de două zile dela punctul lor de plecare. Prin urmare este absolut imposibil, ca în 2 zile să fi ajuns până la polul de nord. Mort-nusen își termină scrisoarea cu vorbele, că Cook este un înșelător ordinar.

La „Reuniunea sodalilor români din Sibiu” au fost primiți următorii membri ordinari: George Babeș (originar din Sibiu), Ioan Hărăstășan (orig. din Grid comit. Turda-Arieș), sodali pantofari; Iacob Grecu (orig. din Porcești), Gavril Radu (orig. din Agnita) sodali croitori; Petru Badiu (orig. din Sibiu), sodal zidar; Traian Crețaru (orig. din Alba-Iulia), calfa de prăvălie; Traian Hulpea (orig. din Mințiu comit. Bistrița-Năsăud), sodal oc-jocar; Efreim Șandru (orig. din Tîbru) I-sidor Bunuș (orig. din Sântul, comit. Cluj), sodali fauri; Ioan Adam (orig. din Gădălin, comit. Cojocna), sodal cismar; Emil Mușca (orig. din Agnita), sodal lăcătuș și Coman Almaș (orig. din Rășinari), sodal pielar. Membru ajutător s'a înscris dl Aurel Bratu, prof. sem. și presbiterul Aurel Popovici, econom la seminarul „Andreian”.

Cărți și reviste.

Preoții de mir în sfântul Sinod, de Ioa Andreiu, profesor la liceul din Ploiești. Tip. „Izbinda” în Ploiești 1910. — O broșură de 25 pp., unde autorul arată în zece articole, că introducerea preoților de mir în sf. Sinod al României nu este o inovație anticanonică.

Neamul Românesc Literar, nr. 43 cuprinde: În legătură cu cartea despre Grigorescu a dlui Vlahuță, de N. Iorga. Adio lui Targheniev, de Edmond About. Doi dușmani, de Peregrinus. Ode alcaice, de A. A. Naum. Oedip la Colona. Cuvinte rare din județul Gorj, de N. Ionescu. Cugetări. Cronică.

Transilvania, revista Asociației pentru lit. rom. și cultura poporului român, nr. V. pe Sept.—Oct. 1910 cuprinde: Cuvântul de deschidere la adunarea generală din Dej, de A. Băseanu. Baronul Vasile L. Popp, de Dr. E. Dăianu. Unitatea noastră culturală, de G. Precup. Asperități sintactice, de Dr. N. Drăganu. August Treboniu Laurianu, de Dr. I. Rațiu. Documente istorice, de Dr. I. Lupaș. Dr. I. Iang, de Dr. I. Gherghel. Insemnări. Procesa verbale. Ilustrațiuni: Baronul V. L. Popp, A. Tr. Laurianu și casa unde s'a născut.

Calendarul Arhiepiscopului. A apărut *Calendarul pe anul comun 1911* în editura tipografiei noastre arhiepiscopice. Acest calendar împlinește acum respectabila vârstă de șasezeci de ani. Alcătuit și tipărit cu multă îngrijire cuprinde afară de partea calendaristică: șematismul bisericii ort. române pe 1911; evidența pentru oficii parohiale și protopresbiterale; în partea literară se publică un bun articol despre marele sprijinitor al culturii românești *Vasile Stroescu* (cu un portret), de Dr. O. Ghibu; despre introducerea creștinismului la români de N. Dobrescu. Afară de acestea mai are câteva versuri și povești frumoase din popor. De vânzare se găsește la *Librăria Arhiepiscopului* în Sibiu. Prețul 80 fileri.

Teatru.

Cu succes frumos s'a dat Sămbătă tragedia „*Demetrius*”, iar Duminecă d. e. „*Der fidele Bauer*” operetă și sara „*Taifun*” drama lui M. Lengyel. Astăzi se dă opereta „*Walzertraum*” mâine opereta „*Dollar-princessin*” și Mercuri drama „*Taifun*” pentru a treia oară.

Din public.†)

Mulțămită publică.

La petrecerea aranjată cu ocaziunea adunării despărțământului M.-Oșorheiu al „Asociațiunii” în comuna noastră au binevoit a suprasolvi următorii preasolviți domni:

Preaon. domn protopr. Ștefan Russu, M.-Oșorheiu, 7 cor., Nic. Vulcu, mare propr., Pogăcea, 17 cor., Dr. Bara și Dr. Pantea, advocați, M.-Oșorheiu, câte 4 cor., Ioan Bărsan, preot, M. Sâncraiu, 3 c., Ios. Bogdan, preot, Lechinioara, Dumitru Vidrighin, cand. de preot, M.-Oșorheiu și V. Burdea, penz., Medesfalău, câte 2 cor., Emilian Drăgan, inv., Nirașteu, Alex. Tărnovan, N. German, preot, Săbad, Dum. Sădean, contabil, M.-Oșorheiu, Eug. Răduțiu, preot, Cergiză, N. Orbean, preot, Iolănză, Val. Boer, inv., Iolănză, Iul. Flămând, inv., Medesfalău, G. Șerban, propr., Malomfalău și Iul. Henteș, contabil, M.-Oșorheiu, câte 1 cor., Ioan Pașca, sergent, M.-Oșorheiu, Aug. Istrate, preot, Idiciu, Ștefan Boroș, preot, Sântioana, Const. Iozof, inv., Iolăndul mare, câte 40 fil., Ios. Pârjol, inv., Grebeniș, 30 fil. și Vas. Moldovan, sergent, M.-Oșorheiu, 20 fil.

Suma totală 51.10 cor.

În numele comitetului parohial deci și pe această cale aducem mulțămitele noastre maritimilor suprasolvitori.

Nasna, 17/30 Octomvrie 1910.

Ioan Bobletec
preot.

Vasile Tătar tin.
epitrop.

†) Pentru cele publicate în rubrica aceasta redacțiunea nu primește răspunderea.

Dr. Nicolau Ittu

medic universal

reîntorcându-se din străinătate ordinez zilnic dela 8— $\frac{1}{2}$ 11 și 2— $\frac{1}{2}$ 5

Sibiu, Strada Cisnădiei Nr. 43.

Nr. 886/910.

(452) 1—3

Concurs.

La postul vacant de învățător dela școala confesională română gr. or. din Cuculata să publică concurs cu termen de 30 de zile dela datul publicării.

Salarul fundamental dela biserică 1000 cor. și cuartir în natură, ear pentru grădina dreptul de pădurit în pădurea colonială fără sarcină.

Doritorii de a obține acest post au de a-și înainta rugărilor de concurs în sensul regulamentului în timpul sus arătat subsemnatului oficiu și a se prezenta poporului în vre-o Duminecă.

Alesul va avea să conducă tineretul școlar la biserică Dumineca și sărbătoarea dând răspunsurile la liturgie precum și la vecernie în presara sărbătorilor și a Duminecilor, chiar și în feriele de vară.

Cuincuenalele se vor solvi numai după un serviciu de 5 ani în această stațiune.

Făgăraș, în 8 August 1910.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Făgăraș în conțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea
protopresb.

Nr. 586/1910.

(457) 1—3

Concurs din oficiu.

Pentru întregirea postului învățătoresc din parohia Jimborul mare-Chendremal protopresbiteratul Ungurașului se escrie concurs din oficiu cu termen de 15 zile dela prima publicare în foaia „Telegraful Român”.

Salarul împreună cu acest post este 1000 cor. la care parohia Jimborul mare contribuie cu 300 cor., parohia Chendremal cu 100 cor. și 600 cor. din fondul cultural al arhidiecezei, cuartir în edificiul școlii și folosirea grădinei prescrisă de lege.

Cuincuenalele socotite compute numai dela intrarea în funcțiune la această școală la timpul său se vor cere sau dela Consistorul arhidiecezan sau dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post pe lângă pregătirea normală au a mai documenta că sunt în stare a înființa cor în 4 voci și a conduce acel și au să cânte cu școlarii și adulți în biserică cântările liturgice și în fine a propune religia în toate clasele precum și în cursul de repetiție fără remunerațiune.

Rugărilor astfel instruite au a se subșterne la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis, și concurenții au a se prezenta înainte de alegere pentru a fi cunoscuți parohienilor.

Fizeș-Sânpetru, 20 Octomvrie (2 Noemvrie) 1910.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Ungurașului.

Pavel Roșca
protopresbiter.

Nr. 577/1910.

(447) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului învățătoresc din parohia Sânta-Măria protopresbiteratul Ungurașului devenit vacant prin abdicarea fostului învățător, prin aceasta se escrie concurs, cu termen de 15 zile dela prima publicare în foaia „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

a) Salar anual de 600 cor. prin repartiție dela popor.

b) Folosirea grădinei școlii.

c) Cuartir în edificiul școlii după școala va fi edificată din nou.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne rugărilor concursuale instruite conform normelor din vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis și a se prezenta în parohie înainte de alegere spre a fi cunoscuți și în fine după alegere a influența cor și a cânta cu elevii Dumineca și sărbătorii răspunsurile liturgice.

Fizeș-Sânpetru, 20 Octomvrie (2 Noemvrie) 1910.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Ungurașului în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Pavel Roșca
protopresbiter.

Nr. 502/1910.

(443) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea parohiei Bucerdea vinoasă (cl. III) se escrie concurs nou, cu termen de 30 zile dela prima publicare în acest jurnal.

Venitele cu întregirea dela stat sunt conform datelor din coala B.

Petițiunile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiterial, în termenul sus indicat, îndatorându-se concurenții a se prezenta, — pe lângă restricțiunile regulamentare — în o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a cânta și predica respective celebra.

Alba-Iulia, 20 Octomvrie 1910.

Oficiul protopresbiterial gr. or. în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Teculescu
protopresbiter.

Ad. Nr. pp. 1084/1910.

(444) 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător I. și al II-lea dela școala confesională din comuna Bedeciu prin aceasta se deschide concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu aceste posturi sunt:

Pentru postul I. de învățător salar anual de 1000 cor. din care 600 cor. dela popor și 400 cor. întregire dela stat, cuartir liber în edificiul școlii, 8 m. lemne de foc și 20 cor. pentru grădina școlară.

Pentru postul al II-lea salar anual de 1000 cor. din care 200 cor. dela popor și 800 cor. întregire dela stat, precum și banii de cuartir, lemne de foc și grădina școlară.

Cluj, 20 Octomvrie 1910.

Oficiul protopresbiterial în conțelegere cu comitetul parohial.

Tuliu Roșescu
protopresbiter.

Edict de licitație.

Prin care se aduce la cunoștință că moșia Consistorului arhidiecezan gr. or. din comuna Geaca comitatul Clujului în mărime de circa 500 jugăre, arător, fânețe și pășune, se va da în arândă în licitațiune publică Marți în 29 Noemvrie 1910 st. n. la 9 ore înainte de prânz.

Licitația se va ținea în biroul Casei Consistoriale și până la începerea licitației să primesc și oferte în scris, cari trebuie să fie provăzute cu timbru de 1 cor. și cu vadiul de 10% dela suma de 6000 cor. cu care se începe licitația.

Moșia se dă în arândă pe șase ani, începând cu 1 Martie 1911 și până la 1 Martie 1917. Prețul de esclamare este 6000 coroane. Cei ce vor să ia parte la licitație au să depună la mâna comisariatului consistorial, vadiul de 10%, dela suma de mai sus, sau 600 cor. în bani gata sau în efecte publice. Ofertele licitanților sunt pentru ei necondiționat obligatoare, pecând pentru Consistor numai după ce, acela va fi aprobat rezultatul licitațiunei.

Moșia e a să folosi așa cum să afli ea astăzi, și schimbări în felul folosirii ei de azi se pot face numai cu învoirea Consistorului arhidiecezan.

La caz când arândă nu s'ar plăti la timpul destinat în contract, Consistorului îi stă în drept a declara contractul de arândă desființat și a esarândă moșia din nou pe speșele și în dauna arândătorului renitent. După arândă restantă este a se plăti camătă de întârziere de 8%.

Celelalte condiții de licitațiune se pot afla la Cassa consistorială și la fiscalul consistorial, Ioan A. de Preda, în Sibiu.

Sibiu, la 3 Noemvrie 1910.

Consistorul arhidiecezan
greco-oriental din Sibiu.

2—3

Ad. Nr. 530/1910.

(441) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala gr. or. română din comuna Sohar, protopresbiteratul Abrudului, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Salar 300 cor. din cassa bisericeii, 52 cor. din cele 5% repartiție, iar restul de 648 cor. se cere întregire dela stat, și în caz de încuviințare alesul va beneficia și de cea întregire, cuartir și $\frac{1}{4}$ jugăr grădină în natură și 4 metri lemne de foc.

Ceice doresc să ocupe acest post să-și trimită rugărilor dinpreună cu documentele trebuincioase la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul arătat și să se prezente în comună.

Abrud, 18 Octomvrie 1910.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al Abrudului, în conțelegere cu comitetul parohial.

Petru Popoviciu
protopresbiter.

Nr. 812/1910.

(445) 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confesională română din Cetatea-de-baltă, să publică prin aceasta concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt:

1. 300 coroane din repartiție dela popor.

2. 200 coroane ajutor dela Preașezabilul Consistor arhidiecezan.

3. 500 coroane ajutor de stat, ce să va cere imediat după ocuparea postului.

4. Cuartir, o odaie în edificiul școlii.

5. Un stânjin de lemne de foc.

6. Cuincuenalele să vor esopera dela stat, după 4 ani de serviciu la această școală.

Cererile de concurs să se înainteze conform normelor în vigoare subsemnatului (u. p. Küküllővár) până la termenul indicat mai sus, concurenții să se prezinte în vre o Duminecă sau sărbătoare spre a fi cunoscuți de popor.

Cetatea-de-baltă, 13 Octovr. 1910

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al tractului Târnava.

Nicolae Todoran
protopop.

Nr. 609/910.

[446] 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor de parohi în parohiile din protopresbiteratul Iliei:

1. Micănești cu filia Almășel.

2. Gialacuta cu filiile Târnave și Căbești.

3. Gădinești cu filiile Brașeu și Petrești, postul de capelan devenit vacant pe lângă venitele normate în regulamentul parohial se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „T. Român”.

Emolumentele împreună cu posturile de parohi din aceste parohii de cl. a III-a sunt cele datorite în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Competenții la vre-unul din acestea posturi au a-și așterne cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterial până la termenul sus indicat, având a se prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare în biserică din parohia la care a concurat spre a cânta respective a celebra și predica.

Ilie, la 22 Octomvrie 1910 v.

Oficiul protopresbiterial gr. or.

Z. Murășan
protopresbiter.

Noi primim:

Prelucrarea unei matrațe cor. 5—
Prelucrarea unui divan „ 10—

Horger & Kepp

atelier de tapiserie

Str. Ureului 27, vis-a-vis de Măn. Ursulinelor.
(414) 8—10

De arândat

Dela 1 Ianuarie 1911 eventual de vânzare este fosta proprietate de 7 Jug. estast. a defunctului Ioan Popa situată lângă parcul orașului Mediaș, formând un trup, compusă din vie, grădina de pomi fructiferi și parc, apoi villa din 4 camere, bucătărie și grajd, șopron, pivniță, etc. (433) 6—10

A se adresa direct Domnului

Victor Roman

Str. Romană 187. București.

Câștigul cel
mai mare ev.
600,000 M.

**Anunț
de noroc!**

Câștigurile
le garan-
tează statul.

Invitare la participarea

Șanselor de câștig

garantate de statul Hamburg marelui loterii de bani în care

9 mil. 841,476 Mărci
cu siguranță trebuie câștigate!

Câștigul cel mai mare într'un caz foarte norocos:

Mărci 600,000

anume:	Câșt. principale a
Mărci 560,000	Mărci 300,000
" 550,000	" 200,000
" 540,000	" 100,000
" 530,000	" 60,000
" 520,000	" 50,000
" 515,000	" 45,000
" 510,000	" 40,000
" 305,000	" 30,000
" 303,000	" 20,000
" 302,000	" 15,000
" 301,000	" 10,000

In total conține loteria, care constă din 7 clase, 100,000 losuri cu 48,405 câștiguri și 8 premii, așa că aproape

jumătate din toate losurile trebuie să câștige.

Câștigurile se urcă clasă cu clasă și anume cel mai mare câștig din cl. I. e event. M. 50,000, acela al cl. a 7-a event. M. 600,000.

Prețul oficios al losurilor cl. I. sunt:

Los întreg	Jumăt. de los	Sfert de los
M. 6 (K 7)	M. 3 (K 3-50)	M. 1-50 (K 1-75)

Planul oficios de tragere provăzută cu emblema statului, din care se văd depunerile pentru următoarele clase, precum și lista exactă a câștigurilor, le trimite la cerere înainte gratis și franco

Fiecare participant primește după tragere lista oficioasă de tragere.

Câștigurile se solvesc prompt pe garanția statului. Totodată rog comande cel mult până în

18 Noemvrie.

Samuel Heckscher senr.

Cassă de bancă în Hamburg 36.

A se rupe aci.

Coupon de com. către Dl Samuel Heckscher senr
Cassă de bancă, Hamburg 36.

Trimiteți-mi { un los întreg a M. 6— (K 7—)
" de jum. a M. 3— (K 3-50)
" un sfert de los a M. 1-50 (K 1-75)

Adresa:

Suma o primiți alăturat
Prin mandat postal
Ridicați-o prin ramburs

Ce nu corespunde a
se șterge.

(409) 9—14

totuși sunt cele mai bune!

(362) 8—25

Se găsesc în tot locul.